

חינוך בפרשה - 'שובה' ויוה"כ

סליחה!

ילדים מקטנותם צופים בהוריהם המקיימים מצוות, ומתחנכים אף הם לעשייתם. רואים תפילה, ברכות, שבת, אהבת התורה ולומדיה, חסד, כשרות, צניעות, וכו'. כך לומדים 'להיות יהודים' מדוגמא אישית.

בקשת 'סליחה' בין-אדם-למקום ובין-אדם-לחברו היא מצוה עם ערך מוסף. יסוד ה'תשובה' סובב סביבה. אך בדר"כ לא ממחישים לילדים את קיומה. לא שמעו אותנו מתנצלים. הרי מול ילדים "אנחנו תמיד צודקים". תלמיד לא שמע מילת 'סליחה' יוצאת מפי רבו, וילד לא שמע את הוריו מתנצלים בפניו, כשטעו.

את הסיפור לפניכם שמעתי מ'בעל המעשה', מנהל חינוכי נכבד ונעלה, וערכתיו עם שינויים מינוריים.

הנני מחנך שבסייעתא דשמיא מטפס ועולה בעבודת הק'. ב'חשבון הנפש' שערכתני נזכרתי בשנה הראשונה שלי כמלמד, לפני כתייסר שנים. שנה קשה היתה זו עבורי, וכנראה אף עבור תלמידיי. התחלתי כמלמד 'מתחיל' בשעות אחה"צ, בהן פחתה ה'עינא פקיא' של המנהל, והילדים חשו ברפיון. כמחוסר ניסיון, וכמעט ללא הנחייה, התאמצתי מאוד להשליט סדר ומשמעת ולקיים למידה. היו ימים כאלה, והיו כאלה...

'לוי' היה ילד עירני, בעל 'נוכחות' בכיתה. 'מזג האויר' הכיתתי היה תלוי בו במידה רבה. ויהי היום, לאחר שהשיעור הראשון עבר די טוב, התחילו 'תפילת מנחה' בכיתה. אך באמצע תפילת העמידה, משמיע לוי קול-גופני-חזק-לא-נעים, והכיתה פורצת בצחוק גדול. התפילה התפרקה באחת. חשתי כי הכל מתמסמס ונהרס מולי. חמתי בערה בי. 'רק-זה-חסר-לי'. ניגשתי ללוי, והענקתי לו בפני כולם 'סטירת לחי מצלצלת'.

כעבור שנים אני זוכר את לוי והסטירה. סטירה זו היתה היחידה בכל שנותיי כמלמד. פגעתי בתלמידי, רבים, ואני אכול חרטה. פעלתי אז מתוך כעס ומתוך אגו. דחיתי את מחשבת-ההרגעה 'הגיע לוי'. לא ולא! זה לא היה לשם שמים אלא להוכיח מי בעל-הבית בכיתה. מה אני עושה? פניתי למזכיר חידר (כבר שנים אינני עובד בו) בניסיון לאתר את לוי. הצטמררתי לשמוע שמשפחתו עברה צפונה, ולוי פרק עול תורה! נשר!

הוא נשר? מה פתאום! אני 'הנשרתי' אותו! זה ניקר בנפשי עד ליל ט' בתשרי, ערב יוה"כ, בו עמדתי בתפילה ותחנונים מול הכותל המערבי. 'ויסב פניו אל הקיר' בכיתי מקירות לבי 'רבון העולמים! קבל נא תשובתי על המעשה ההוא! אין לי מושג איך לאתר ולפייס את לוי, סייע לי לכפר על היותי 'סוטר ומורה!'.

בתום תפילתי עליתי מהרחבה, עיני אדומות ולחות, ואני שומע קריאה "הרבי!" מולי אדם גבוה, בעל פאות שחורות עבות, וזקן מלא מכסה פניו "הרבי זוכר אותי? אני לוי מהחידר!" הלם מוחלט! חיבקתני בחום ולחשתי "מה איתך? הצטערתי לשמוע שעזבת את הישיבה." לוי השיב שבעקבות משבר משפחתי עברו לצפון, אכן הידרדר, התרחק, אך ב"ה 'חזר' וכיום חייו רוחניים ויציבים. סיפרתי לו על תפילתי הזכה שסיימתי זה עתה. "אתה סולח לי על סטירה שנתתי לך?" שאלתי ברגש ומבוכה, לוי מחייך, "סטירות רבות קיבלתי בחיי, עונשים היו מנת חלקי. בדרך כלל הגיע לי. רובם קיבלתי בצדק, אני לגמרי סולח לך!"

מעשה שהיה, שמעתי בדמעי מפי המלמד. הוא זכה. הקב"ה שמע תפילתו. הרי ביקש סליחה באמת, ונענה.

אפשר לתקן 'פשעי מלחמה', מלחמות כבוד ואגו, מלחמות בו שני הצדדים הפסידו. מתקנים ע"י השקעה ב'צרכי הרבים', כדין הגוזל שאינו יודע למי להשיב. נשקיע מעתה בחינוך רגיש ומכיל. נשתלם בגישות חינוכית מועילות, נקרב את המוחלש. נדריך גם הורים ומורים 'איכא דרכי אחרינא', דרך של אהבה וסובלנות. מבקשים מהקב"ה 'עשה למען תינוקות של בית רבן'. נעשה גם אנו למענם, באמת ובלבב שלם.

גמר חתימה טובה!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להארות והזמנות: 123ymm@gmail.com